

**Fogyatékkal élő, vagy megváltozott munkaképességű
személyek a munkaerőpiacon**

A FEJLESZTŐ FOGLALKOZTATÁS JELENTŐSÉGE

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Előadó: Radomszki Lászlóné

Belügyminisztérium

Fogyatékkalügyi Helyettes Államtitkár

FOGLALKOZTATÁSI CÉLJAINK

- ▶ **Célunk:** megtartani az eddigi értékeket és kaput nyitni az új lehetőségekre.
- ▶ **Kihívás:** a fogyatékossgal élő, vagy megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedésének hatékony támogatása, a foglalkoztatási szint növelése.
- ▶ **Új lehetőségek, együttműködések:** feladatunk, a foglalkozási rehabilitációt biztosító akkreditált munkáltatók, fejlesztő foglalkoztatók, helyi civil szervezetek, szolgáltatók, nyílt munkaerőpiaci munkáltatók és a kormányhivatalok együttműködési lehetőségeinek szélesítése.
- ▶ **Helyi és régiós szintű kezdeményezések támogatása:** fontos bemutatni az új ötleteket, melynek érdekében került megrendezésre ez a mai rendezvény is.

ORSZÁGOS FOGYATÉKOSSÁGÜGYI PROGRAM (OFP)

Jelenlegi: 2015 - 2025

Következő: 2026 - 2036

- ▶ Az OFP határozza meg beavatkozási területekre bontva, tematikus, ágazati célok mentén a **fogyatékosságügy irányát**, ezen belül a **foglalkoztatási célkitűzéseket is**.
- ▶ Kiemelt feladatunk az érintettek **komplex rehabilitációjának biztosítása**, a lehetőségek szélesítése, az **ésszerű alkalmazkodás** mentén annak elérése, hogy mindenki hozzáférjen pl. a számára szükséges szolgáltatásokhoz, munkalehetőségekhez.
- ▶ Az OFP-ben megfogalmazott célok, az **Intézkedési Terv (IT)** bontja konkrét feladatokra.

Az IT-ben szereplő feladatok a forrás tekintetében alapvetően 3 félék:

1. EU forrásból megvalósuló feladatok
2. Hazai forrásból megvalósuló feladatok
3. Forrást nem igénylő, szabályozási, igazgatási típusú feladatok

TÁMOGATÁSOK – PÁLYÁZATOK

► **Érdekvédelmi szervezetek rendszeres éves támogatása és egyedi támogatások nyújtása**

- 13 fogyatékoságügyi érdekvédelmi szervezetnek
- külön költségvetési sorról biztosított, összesen 1,5 Mrd Ft összegű támogatás
- az OFP-nek megfeleltethető célok, hiánypótló szolgáltatások támogatására.

► **Pályázati úton nyújtott támogatások - NSZI lebonyolító**

1. Segítő kutya kiképzéssel foglalkozó szervezetek támogatása
2. Szülősegítő szolgáltatások támogatása
3. Fogyatékos személyek helyi, regionális és országos szervezeteinek szakmai programjainak támogatása
4. Látássérült személyek számára biztosított elemi rehabilitációs szolgáltatás
5. Fogyatékos emberek otthonában nyújtott időszakos segítő szolgáltatása
6. Autizmussal élő személyek számára szociális ellátást nyújtó autista otthont fenntartó nem állami, nem egyházi szervezetek kiegészítő támogatása
7. Fogyatékossgal élő személyek számára bentlakásos vagy lakóotthoni ellátást nyújtó nem állami, nem egyházi szervezetek egyszeri kiegészítő támogatása
8. Térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás támogatása

Fogyatékoságügyi Stratégia

foglalkoztatási célok

- ▶ **2021 – 2030 – Európai Fogyatékoságügyi Stratégia** – egyenlő hozzáférés egészségügyi szolgáltatáshoz, foglalkoztatáshoz, tömegközlekedéshez, lakhatáshoz, tisztességes életminőség biztosítása, Európai fogyatékosági kártya bevezetése
- ▶ **2017 – Szociális Jogok Európai Pillére** – 20 alapelv, az 5. alapelv célkitűzése a biztonságos és rugalmas foglalkoztatás biztosítása, 17. alapelv fogyatékosággal élő személyek társadalmi befogadása
- ▶ **Cselekvési Terv 2030-ig** a következő célt határozta meg: a 20-64 éves népesség 78% százaléka dolgozzon. **Magyarország a 85 % foglalkoztatási szint elérését vállalta.** (2024. augusztusi adat KSH: 75,2 %)
- ▶ **Országos Fogyatékoságügyi Program** – új program kidolgozása

Rehabilitáció a hazai jogrendszerben

A hazai jogrendszerben a rehabilitáció fogalmát több törvény is tartalmazza, cél a komplex rehabilitáció megvalósulása:

- ▶ egyrészt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
- ▶ másrészt a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény, valamint a fejlesztő foglalkoztatás tekintetében az 1993. évi III. törvény,
- ▶ harmadrészt az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény.

KOMPLEX REHABILITÁCIÓ

A komplex rehabilitáció elemei

A rehabilitáció magában foglalja:

- ▶ az orvosi,
- ▶ szociális,
- ▶ képzési,
- ▶ **foglalkozási és**
- ▶ egyéb tevékenységek komplex rendszerét.

Célja a teljes értékű állampolgári, társadalmi részvétel megteremtése.

A foglalkozási rehabilitáció célja

- ▶ fogyatékossgal élő, vagy megváltozott munkaképességű személyek **munkaerő-piaci integrációja,**
- ▶ munkaképességének, végzettségének és egészségi **állapotának megfelelő munkahelyen történő elhelyezése**
- ▶ támogatás és segítségnyújtás a **munkahely megtartásában**

FOGLALKOZÁSI REHABILITÁCIÓ

Az egyén szükségleteihez igazítsuk a támogatás mértékét

Eszközök: jogszabályok, befogadó szemlélet

Kik érintettek a foglalkozási rehabilitációban

Megváltozott munkaképességű személyek:

- ▶ akiknek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű,
- ▶ rehabilitációs, vagy
- ▶ rokkantsági ellátásra lehetnek jogosultak.

Fogyatékossgal élő személyek:

- ▶ akik tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármely halmozódásával él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja

Fogyatékossgal munkaképességű élő, megváltozott foglalkoztatási rendszere

- ▶ Cél: segély helyett munkát és esélyt kell teremteni
- ▶ Foglalkoztatási formák:

Hazai foglalkoztatási jellemzők

A megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő személyek fejlesztése alapvetően három, egymásra épülő, foglalkoztatási formában történik, melyek a következők:

- ▶ a fejlesztő foglalkoztatásban, **5000-6000 fő évente**
- ▶ az **akkreditált munkáltatóknál** végzett rehabilitációs célú védett foglalkoztatásban: **31 000 fő**
- ▶ a **nyílt munkaerőpiacon történő munkavégzés** során, melyhez támogatást, kedvezményt is igénybe tudnak venni a munkáltatók: **mintegy 120 000 fő**

A fejlesztő foglalkoztatás

- ▶ **A fejlesztő foglalkoztatás célja**, hogy a fogyatékos, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, hajléktalan személyek vehetnek részt, kiemelt cél a az egyén fejlesztése, felkészítése az önálló munkavégzésre, vagy az akkreditált foglalkoztatásba való bekerülésre, vagy – állapotától függően – akár a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.
- ▶ A támogatás forrása évről évre növekszik, **2025-ben** – a minimálbér emelését kompenzáló támogatással együtt – összesen (állami és nem állami fenntartású intézménynél) mintegy **10,3 milliárd forint**.
- ▶ A fajlagos támogatás 2021-2025 között 1001 Ft/feladatmutatóról 1819 Ft/feladatmutatóra emelkedett. Ez több mint **80%-os** növekedés.
- ▶ A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szociális intézményei 2021-ben 200 főt, 2024-ben 237 főt foglalkoztattak fejlesztő foglalkoztatás keretében.

Fejlesztő Foglalkoztatás

Állami és nem állami fenntartású intézménynél

Nem állami fenntartású pályázati úton finanszírozott: 160 intézmény

Három éves időszakra pályáznak, jelen támogatási időszak (2024-2026)

A lebonyolító a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (NSZI)

- ▶ alapítványi fenntartású 41 db,
- ▶ egyesületi fenntartású 33 db,
- ▶ egyházi fenntartású 35 db,
- ▶ önkormányzati fenntartású 16 db,
- ▶ gazdasági társaság 3db,
- ▶ közkereseti társaság 1db,
- ▶ nonprofit kft. 18 db,
- ▶ önkormányzati társulás 12 db,
- ▶ szociális szövetkezet 1db

Állami fenntartás: A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság – (SZGYF) fenntartás alatt Jelenleg 49 intézményben érhető el a fejlesztő foglalkoztatási valamilyen formája.

A rehabilitációs célú akkreditált foglalkoztatás

- ▶ A rehabilitációs célú védett foglalkoztatás a megváltozott munkaképességű személyek számára biztosított, akik nehezen tudnak a nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedni. **2025-ben – a minimálbér emelését kompenzáló támogatással együtt 74,9 Mrd Ft költségvetési támogatásból, 367 akkreditált munkáltató biztosítja a 31 000 fő foglalkoztatását.**
- ▶ A rehabilitációs célú foglalkoztatás **akkreditált munkáltatóknál** történhet, akiknek kötelező a megváltozott munkaképességű személyek munkavégzésének támogatás érdekében pl. **segítőt, mentort, tanácsadót** foglalkoztatni, egyéni rehabilitációs tervezet készíteni.
- ▶ Az akkreditált munkáltatók nyilvántartásba vételével és a rehabilitációs támogatás nyújtásával kapcsolatos feladatokat országos szinten Budapest Főváros Kormányhivatal látja el.

Rehabilitációs foglalkoztatást segítő szolgáltatások

A megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő személyek munkavállalást, munkahelyének megtartását **rehabilitációs szolgáltatók** segítik.

Szolgáltatásokat, alapvetően az állasközvetítést a **rehabilitációs hatóságok** végzik, és emellett számos **akkreditált foglalkozási rehabilitációs szolgáltató** nyújt tanácsadói tevékenységet.

Egyéni tanácsadás, amelynek típusai:

- ▶ foglalkozási rehabilitációs munkatanácsadás,
- ▶ foglalkozási rehabilitációs álláskeresési tanácsadás,
- ▶ foglalkozási rehabilitációs célú pályatanácsadás,
- ▶ foglalkozási rehabilitációt elősegítő pszichológiai tanácsadás,
- ▶ foglalkozási rehabilitációs mentori szolgáltatás.

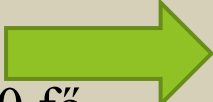
Csoportos tanácsadás, amelynek típusai

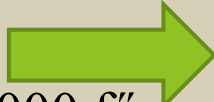
- ▶ foglalkozási rehabilitációt elősegítő álláskeresési technikák tréning,
- ▶ képzésre történő fejlesztő felkészítés,
- ▶ foglalkozási rehabilitációt elősegítő újraorientáló foglalkozás.

Nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatás ösztönzése továbbra is célunk

Ösztönző munkáltatóknak:

- szociális hozzájárulási adókedvezmény, mentesülés a 13,0 %-os adó alól, a megváltozott munkaképességű személy béré után

 2012-ben
5600 fő

 2024-ben
49 000 fő

után vették igénybe a kedvezményt.

Ösztönző munkavállalóknak:

- kereseti- és időkorlát nélkül vállalhatnak munkát a megváltozott munkaképességű személyek a rehabilitációs és rokkantsági ellátás folyósítása mellett.

EREDMÉNY

A megváltozott munkaképességű emberek **foglalkoztatási rátája**
2010. évi **18%-ról**
2024-re közel **50 %-ra**
nőtt.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!